

De confrontatie aangaan met massageweld: 4 getuigen vertellen

In [de videoserie "Als het ginder is, is het hier"](#) vertellen 4 bijzondere mensen hoe zij zich elk op hun eigen manier hebben verzet tegen genocide en/of misdrijven tegen de mensheid.

- **Thong Hoeung Ong** - Schrijver en overlevende van de genocide in Cambodia 1975-1979.
- **Laurien Ntezimana** - Theoloog, socioloog en verzetstrijder tijdens de genocide van de Rwandese Tutsis in 1994.
- **Marie-Louise Sibazuri** - Theatermaakster, activiste en overlevende van de Burundese burgeroorlog van 1993.
- **Simon Gasibirege** - Psychotherapeut, directeur Life Wounds Healing Association, Rwanda.

Elk van de 4 afleveringen heeft een eigen thema, waarin de getuigen uitleggen hoe ze de onbeschrijflijke crisis in Rwanda, Burundi en Cambodja hebben doorstaan. Ze nemen je mee in inspirerende verhalen én geven wijze raad over wat te doen om deze gruweldaden tegen te gaan.

- **Aflevering 1:** "Gedachten over mechanismen die leiden tot massageweld en manieren om deze te weerstaan."
- **Aflevering 2:** "De mechanismen die leiden tot massageweld"
- **Aflevering 3:** "Gerechtigheid brengen: moeilijke oefening, maar onmisbaar voor een duurzame vrede"
- **Aflevering 4:** "Weerstand bieden - hoe word je actor van verandering?"

De serie is ontwikkeld ter ondersteuning van de [workshops van RCN Gerechtigheids & Democratie](#) (vanaf 16 jaar) en is tot stand gekomen met steun van La Fédération Wallonie-Bruxelles en DGD.

Aflevering 1 "Gedachten over mechanismen die leiden tot massageweld en manieren om deze te weerstaan"

"HET GAAT ALTIJD OM IEMAND DIE [DE] MACHT AANWENDT OM EEN DEEL VAN DE BEVOLKING UIT TE MOORDEN DOOR VERDEELDHEID TE ZAAIEN. HIJ ZEGT: 'DIE MAN HEEFT EEN ANDER GELOOF, ... DUS DIE DENKT NIET ZOALS IK' [...]. OF 'HIJ [...] HEEFT NIET DEZELFDE HUIDSKLEUR, EN DUS MOET HIJ VERDWIJEN'."

Simon Gasibirege *Psychotherapeut directeur Life Wounds Healing Association*

Vanuit verschillende invalshoeken vertellen de 4 getuigen hoe een discours van **identiteit**, **stereotypes** en **dehumanisatie** heeft geleid tot een **gevaarlijke verdeeldheid** in hun land. Wat was de rol van de **machthebbers**? Van waar komt de **angst voor de ander**? Hoewel zij ieder spreken over eigen ervaringen, zijn de mechanismen die zij beschrijven akelig vergelijkbaar en soms ook actueel. Hoe kun je deze herkennen en op welke manier kun je dergelijke verdeeldheid tegengaan?

Deze aflevering dient ter ondersteuning van [workshop 1: Voorbij de hokjes... Hoe weerstand te bieden tegen stereotypen, vooroordelen en discriminatie?](#)

Aflevering 2 "De mechanismen die leiden tot massageweld"

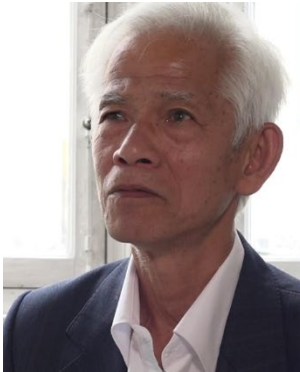
"ER ZIJN VEEL DADEN VAN MENSELIJKHEID GEWEEST TIJDENS DE OORLOG, MAAR DAAR WERD NIET OVER GESPROKEN, WANT WAT EEN MOEDIGE DAAD IS VOOR DE EEN, WORDT EEN DAAD VAN VERRAAD VOOR DE ANDER. MEN HEEFT ER DUS ALLE BELANG BIJ OM GOEDE DADEN TE VERZWIJGEN."

Marie-Louise SIBAZURI, *Theatermaakster, activiste en slachtoffer van de Burundese burgeroorlog van 1993.*

Vanuit verschillende invalshoeken vertellen de 4 getuigen hoe vele gewone mensen in hun land zich hebben laten meeslepen in massageweld. Dit is geen verandering van de ene op de andere dag. Mechanismen als **manipulatie** door propaganda en slogans als 'eigen groep eerst', **groepsdruk** (erbij horen of anders...), en **gehoorzamen aan een autoriteit** (als het over de radio gezegd wordt, dan zal het wel waar zijn, toch?) spelen daarbij een grote rol. En hoe zit het met **omstanders**, grijpen die in? Hoewel de getuigen ieder spreken over eigen ervaringen zijn de mechanismen die zij beschrijven akelig vergelijkbaar en soms ook actueel. Hoe kun je deze herkennen, kritisch bekijken en er weerstand tegen bieden?

Deze aflevering dient ter ondersteuning van [workshop 2: Ik doe dus ik ben! Hoe leren kritisch te denken én reageren?](#)

Aflevering 3 "Gerechtigheid brengen: moeilijke oefening, maar onmisbaar voor een duurzame vrede"

"HET TRIBUNAAL LOST HET PROBLEEM NIET OP, MAAR MEN MOET ERGENS BEGINNEN.

ALS ER NIET BERECHT WORDT... ALS MEN VERGEET... WORDT ALLES WEGGEWIST, EN BEGINT ALLES OPNIEUW."

Thong Hoeung Ong, *Schrijver en overlevende van de genocide in Cambodja 1975-1979.*

In deze aflevering bespreken de 4 getuigen waarom het zo belangrijk is om daders van massageweld ter verantwoording te roepen en hen voor de rechtbank te brengen. **Straffeloosheid en amnestie** kunnen ertoe leiden dat mensen zelf het recht in handen nemen en zich wreken op degene die hen het onrecht heeft aangedaan. En zo blijft het conflict vaak generaties lang in stand. Gerechtigheid is nodig om deze **cycli van geweld te doorbreken**, het **brengt de menselijkheid terug** van slachtoffers én daders en helpt een maatschappij **het trauma te erkennen, herinneren en te verwerken**. Na massageweld, waarbij bijna iedereen wel in zekere zin in aanraking is gekomen met de gruweldaden, *als slachtoffer, dader of getuige*, is het brengen van gerechtigheid verre van eenvoudig. Maar **niets doen is zeker geen optie**.

Deze aflevering dient ter ondersteuning van [workshop 3: Gerechtigheid en de strijd tegen straffeloosheid](#).

Aflevering 4 "Weerstand bieden: hoe word je actor van verandering?"

"HET EINDE VAN HET GEWELD, IS WANNEER IK ME KAN LATEN AANVALLEN ZONDER TE REAGEREN... ZONDER MET GEWELD OP GEWELD TE REAGEREN, MAAR EEN BEROEP TE DOEN OP DE MENSELIJKHEID VAN DE PERSOON DIE MIJ AANVALT"

Laurien Ntenzimana, *Theoloog, socioloog en verzetsstrijder tijdens de genocide van de Rwandese Tutsi in 1994*

Anders doen dan de rest, in verzet komen of werken aan verzoening. Er zijn vele manieren om in aanloop van, tijdens en na massageweld weerstand te bieden. In de laatste aflevering vertellen de **4 getuigen - voor wie niks doen geen optie is** - hoe zij een verschil maakten. Ze spreken over **kleine en grote acties**, op de **voorgond** of juist die verzetsdaden die **minder zichtbaar** zijn; over **andere oplossingen dan reageren met geweld op geweld**; over het nemen van **risico's** en soms een beetje **geluk** hebben. Maar vooral: de kracht van het **geloof in jezelf**, je **menselijkheid** en die van anderen.

Deze aflevering dient ter ondersteuning van [workshop 4: 3,2,1... Actie! Inspireer elkaar tot verandering en word een 'doodgewone held' in jouw omgeving](#).